

De substantiële vertegenwoordiging van vrouwen: wat met conservatieve claims?

Karen Celis en Sarah Childs

SAMENVATTING VAN

Celis, K. & Childs, S. (2012). The Substantive Representation of Women: What to Do with Conservative's Claims?, *Political Studies*, 60 (1), 213-225.

De feministische politicologie heeft belangrijk werk verricht door te onderzoeken hoe en of descriptieve vertegenwoordigers substantiële vertegenwoordiging bevorderen. Meer bepaald heeft ze bestudeerd of de aanwezigheid van vrouwelijke vertegenwoordigers de vertegenwoordiging van vrouwen vooruit helpt (Childs & Krook, 2006; Celis, 2008). Deze onderzoekstraditie focust zeer sterk op de rol van vrouwen voor het vertegenwoordigen van vrouwen. Hoewel zeer relevant, onder meer gezien de wereldwijde aanname van quota, geeft het al bij al een beperkt zicht op substantiële vertegenwoordiging van vrouwen. Ten eerste beperken de onderzoeken zich vaak tot de thema's van de linkse, progressieve vrouwenbeweging (gelijk loon voor gelijk werk, legalisering van abortus, geweld op vrouwen enz.). Dat alles resulteert in veeleer restrictief onderzoek, met als onderzoeksvraag of verkozen vrouwen de linkse feministische agenda helpen realiseren. Nochtans is het evident dat niet alle vrouwen feministen zijn en dat de behartiging van vrouwenbe-

langen dan ook niet beperkt kan worden tot feministische belangen. Of we het nu leuk vinden of niet, 'soccer mum' Sarah Palin vertegenwoordigt wel degelijk een bepaalde groep vrouwen. Feministische belangen zijn slechts een beperkte groep vrouwenbelangen en het bestuderen van de vertegenwoordiging van feministische belangen kan bijgevolg geen inzichten opleveren over de bredere processen van de vertegenwoordiging van vrouwen en vrouwenbelangen in al hun diversiteit. Een exclusieve focus op linkse en feministische thema's en actoren genereert zowel een blinde vlek als een bias in het onderzoek naar de substantiële vertegenwoordiging van vrouwen. Conservatieve vrouwenvertegenwoordigers zullen, wanneer een links-feministische maatstaf wordt gehanteerd om vast te stellen of ze vrouwenbelangen behartigen of niet, quasi altijd achterophinken in vergelijking met hun linkse collega's. En de mogelijkheid van een conservatieve invulling van vrouwenbelangen (Bryson & Heppell, 2010; Ofen 2000) wordt *a priori* uitgesloten.

Een herziening van de onderzoeksvragen en -designs inzake de substantiële vertegenwoordiging dringt zich op, des te meer omdat conservatieve vrouwen zich opwerpen als de vertegenwoordigsters van vrouwen (Erzeel & Celis, te verschijnen), er bloeiende conservatieve vrouwenorganisaties (Schreiber, 2008) en conservatieve partijen zijn die zich profileren op vrouwen- en genderthema's (Childs & Webb, 2011). Hoewel vele feministische onderzoekers niet happig zijn om een Sarah Palin te beschouwen als een ware vertegenwoordigster van vrouwenbelangen, moeten we erkennen dat het niet ernstig nemen van haar claims voor vrouwen weinig theoretische onderbouw vindt. Een centrale theorie inzake de politieke vertegenwoordiging, met name de '*politics of presence*'-theorie van Phillips (1995), stelt dat de gedeelde levenservaring van vrouwen de kans vergroot dat, eens vrouwelijke vertegenwoordigers actief zijn in politieke instellingen, vrouwenbelangen meer en beter behartigd zullen worden. Het is op basis van deze theorie niet te verantwoorden om conservatieve claims inzake de vertegenwoordiging van vrouwenbelangen *a priori* uit te sluiten, omdat ze zouden voortkomen uit een soort 'vals bewustzijn' of omdat het 'een wolf in schaapsvacht' betreft waarbij de eigenlijke bedoeling het dienen van andere belangen is, ten nadele van vrouwen. Het is theoretisch net te verwachten dat conservatieve vrouwelijke vertegenwoordigers hoog responsief kunnen zijn ten opzichte van het conservatieve vrouwelijke electoraat. Het uitsluiten van conservatieve vertegenwoordiging en vertegenwoordigers beperkt bijgevolg ook theorievorming

(bijvoorbeeld over de condities voor optimale vertegenwoordiging van vrouwenbelangen) en gaat de normatieve vraag wat 'goede' substantiële vertegenwoordiging inhoudt – waarin, zoals gezegd, ook responsiviteit ten aanzien van conservatieve vrouwelijke burgers een plaats krijgt – uit de weg.

Het artikel belicht twee manieren waarop de inclusie van conservatieve claims ter vertegenwoordiging van vrouwen kan gebeuren in empirisch onderzoek. In de eerste piste wordt vastgehouden aan een 'feministische standaard'. We pleiten er echter voor dat, indien deze optie wordt gekozen, op z'n minst de definitie van feminisme wordt toegelicht, eventueel ook conservatief feminisme wordt betrokken en dat erkend wordt dat feministische vertegenwoordiging slechts een deelaspect is van vrouwenvertegenwoordiging. De tweede – en door ons geprefereerde – piste is de erkenning dat de vertegenwoordiging van vrouwen een proces is, waarin een divers scala aan vertegenwoordigende claims wordt gemaakt door een veelheid aan actoren (Saward, 2006; Celis *et al.*, 2008). Een dergelijke benadering laat ruimte voor divergerende en eventueel conflicterende visies op wat in het belang van vrouwen is, inclusief conservatieve opvattingen, en voor andere dan linkse, progressieve vrouwelijke actoren. Deze benadering hoeft geenszins een relativistische opvatting ten aanzien van de substantiële vertegenwoordiging te impliceren. De inclusie van een caleidoscoop aan belangen en actoren laat toe om ze op hun kwaliteit te onderzoeken. Door de claims te vergelijken met de effectieve

wetten en beleid kan er een onderscheid gemaakt worden tussen claims die enkel dienen om een bepaalde façade in stand te houden enerzijds en opvattingen die wel degelijk tot de prioriteiten van een partij behoren anderzijds. We kunnen dan bepalen of de claims voor vrouwen door verkozen vertegenwoordigers aansluiting vinden bij – responsief zijn ten opzichte van – claims van niet verkozen vertegenwoordigers (vrouwenorganisaties) en groepen vrouwen in de samenleving.

Bibliografie

- Bryson, V. & Heppell, T. (2010). Conservatism and Feminism: The Case of the British Conservative Party. *Journal of Political Ideologies*, 15 (1), 31-50.
- Celis, K. (2008). Studying Women's Substantive Representation in Legislatures: When Representative Acts, Contexts and Women's Interests Become Important. *Representation*, 44 (2), 111-123.
- Celis, K., Childs, S., Kantola, J. & Krook, M.L. (2008). Rethinking Women's Substantive Representation. *Representation*, 44 (2), 99-110.
- Childs, S. & Krook, M.L. (2006). Should Feminists Give Up on Critical Mass? A Contingent Yes'. *Politics and Gender*, 2 (4), 522-530.
- Childs, S. & Webb, P. (2011). *Gender and the Conservative Party*. Basingstoke: Palgrave.
- Erzeel S. & Celis, K. (te verschijnen). Beyond the Usual Suspects: Non-left, Male and Non-feminist MPs and the Substantive Representation of Women. *Government and Opposition*.
- Offen, K. (2000). *European Feminisms 1700-1950: A Political History*. Stanford, CA: Stanford University Press.
- Saward, M. (2006). The Representative Claim. *Contemporary Political Theory*, 5 (3), 297-318.
- Schreiber, R. (2008). *Righting Feminism*. Oxford: Oxford University Press.